

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

27. అన్ నమ్మ సూర పరిచయం

సూర అన్ నమ్మ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 93 వాక్యాలు, ఏడు రుకూలు ఉన్నాయి. దీనికి ముందు సూరాలో ఈ ఖుర్ఆన్ జ్యోతిష్యం కాదని, కవిత్వం కాదని విశదపరచబడింది. ఇది అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన దైవగ్రంథం. కాని కొందరు దాన్ని విశ్వసించటం లేదు. దాన్ని ఎగతాళి చేస్తున్నారు. దేన్ని గురించి ఖుర్ఆన్ హెచ్చరిస్తుందో దాన్ని వారు చూడాలని కుతూహలపడుతున్నారు. దాన్ని చూసిన తరువాతనే విశ్వసిస్తామని పట్టుపడుతున్నారు. అయితే దాన్ని చూసేబదులు ప్రాచీన జాతుల చరిత్ర నుండి గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని అల్లాహ్ హితబోధ చేస్తున్నాడు. ఈ గ్రంథాన్ని మార్గదర్శకంగా, శుభవార్తగా చేసి అల్లాహ్ అవతరింపజేశాడని, అయితే దీన్ని హృదయాల్లో దైవభీతి ఉన్నవారే విశ్వసిస్తారని, ఇహలోక సుఖాల, భోగవిలాసాల్లో తేలియాడుతున్న వారు దీన్ని విశ్వసించరని, వారు ఇప్పుడు విశ్వసించే స్థితిలో లేరని విశదపర్చబడింది. వెనుకటి సూరాల్లో అల్లాహ్ సద్గుణాలు అజీజ్, రహీమ్లను గూర్చి చర్చించటం జరిగింది. ఈ సూరాలో హకీమ్, అలీమ్ గురించి ముఖ్యంగా చర్చించటం జరిగింది. అంటే ఈ గ్రంథాన్ని వివేకవంతుడైన, సర్వ జ్ఞాని అయిన అల్లాహ్ అవతరింపజేశాడని, ఆయన ఏది చేసినా తన జ్ఞానం ఆధారంగా, వివేకంతో చేస్తాడు అని స్పష్టపర్చబడింది.

27. సూర అన్ నమ్మ

ఆయత్లు : 93

అవతరణ : మక్కాలో

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

- 1) తా.సీన్, ఇవి ఖుర్ఆన్ కు స్పష్టమైన గ్రంథానికి చెందిన వాక్యాలు, 2) విశ్వాసులకు పూర్తిగా మార్గదర్శకత్వం, శుభవార్తలూను. 3) వారు నమాజును స్థాపిస్తారు. జకాత్ను చెల్లిస్తారు. ఇంకా వారు పరలోకాన్ని పూర్తిగా నమ్ముతారు.
- 4) యదార్థం ఏమిటంటే, పరలోకాన్ని విశ్వసించని వారి కొరకు మేము వారి చేష్టలను ఆకర్షవంత మైనవిగా చేశాము. అందువల్ల వారు దారి తప్పి తిరుగుతూ ఉంటారు. 5) నీచమైన శిక్షకు గురిఅయ్యేది వారే. పరలోకంలో అందరికంటే ఎక్కువ నష్టపోయేది కూడా వారే.
- 6) ఓ ప్రవక్తా! నిస్సందేహంగా నీవు ఈ ఖుర్ఆన్ ను వివేకవంతుడూ, జ్ఞానసంపన్నుడూ అయిన వానివైపు నుండి పొందుతున్నావు.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَّ تِلْكَ آيَاتِ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿1﴾
 هُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿2﴾
 الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ
 بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿3﴾
 إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ
 أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿4﴾
 أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي
 الْآخِرَةِ هُمْ الْآخْسَرُونَ ﴿5﴾
 وَإِنَّكَ لَتَلْقَى الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنِّ حَكِيمٍ
 عَلِيمٍ ﴿6﴾

7) అప్పుడు మూసా తన ఇంటి వారితో ఇలా అన్నాడు, “నాకు అగ్నిలాంటిదొకటి కనిపించింది. నేను ఇప్పుడే అక్కడకుపోయి ఏదైనా వార్తను తీసుకువస్తాను లేదా మీరు కాచుకోవటానికి అగ్ని కణాన్నయినా తీసుకువస్తాను.” 8) అతను అక్కడకు చేరినప్పుడు, ఒక ధ్వని ఇలా వినిపించింది, ‘ఈ అగ్నిలోనూ, దాని పరిసరాలలోనూ ఉన్నవాడు శుభాలు కలవాడు, అల్లాహ్ పరిశుద్ధుడూ, సకల లోకాలకు ప్రభువు. 9) “మూసా! ఇదిగో, నేను అల్లాహ్ ను, సర్వశక్తిమంతుడను, వివేకవంతుడను. 10) ఏదీ, నీవు కొంచెం నీ చేతికర్రను విసిరివెయ్యి.” ఆ చేతికర్ర పాము మాదిరిగా కదలాడుతూ ఉండటం చూడగానే, మూసా వెన్నుచూపి పారిపోయాడు. వెనుకకు తిరిగి అయినా చూడలేదు. “మూసా! భయపడకు. నా సన్నిధిలో ప్రవక్తలు భయపడరు. 11) తప్పు చేసినవారు తప్ప. దుష్కార్యం చేసిన తరువాత అతను గనక దాన్ని సత్కార్యంగా మార్చుకుంటే, అప్పుడు నేను క్షమించే కరుణామయుణ్ణి. 12) కొంచెం నీ చేతిని చొక్కాలోకి దూర్చు. అది మెరిసిపోతూ ఎలాంటి బాధలేకుండానే బయటికి వస్తుంది. ఇవి (ఈ రెండు సూచనలు) తొమ్మిది సూచనలలోనివి. ఫిర్జాను వద్దకూ అతడి జాతి ప్రజల వద్దకూ తీసుకుపోయేందుకు ఇవ్వబడినవి. వారు పరమ దుర్మార్గులు.” 13) కాని, స్పష్టమైన మా సూచనలు వారి ముందుకు వచ్చినప్పుడు, వారు “ఇది స్పష్టమైన మాయా జాలమే” అని అన్నారు. 14) వారు అన్యాయంగా, అహంకారంతో ఆ సూచనలను తిరస్కరించారు. అయితే వారి హృదయాలు మట్టుకు వాటిని అంగీకరించాయి. ఇక చూడు ఆ దుర్మార్గులకు ఎలాంటి గతి పట్టిందో. 15) మేము దావూద్ కు, సులైమాన్ కు జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాము. “విశ్వాసులైన అనేకమంది తన దాసులకంటే మాకు ఘనతను ప్రసాదించిన అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞతలు” అని వారు అన్నారు.

إذ قَالَ مُوسَىٰ لَاهِلِهِ إِنِّي آنَسْتُ نَارًا سَاتِيكُمْ
مِنْهَا بَخْرٍ أَوْ أُنْيُكُمْ بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ
تَصْطَلُونَ ﴿7﴾

فَلَمَّا جَاءَهَا نُودِيَ أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي النَّارِ وَمَنْ
حَوْلَهَا وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿8﴾

بُيُوسَىٰ إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿9﴾

وَأَلْقَى عَصَاكَ فَلَمَّا رَآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى
مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ ۚ بُيُوسَىٰ لَا تَخَفْ إِنِّي لَا

يَخَافُ لَدَيَّ الْمُرْسَلُونَ ﴿10﴾

إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلْ حِسْتًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي
عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿11﴾

وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضًا مِنْ غَيْرِ
سُوءٍ ۖ فِي تِسْعِ آيَاتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ ۚ إِنَّهُمْ

كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿12﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَذَا سِحْرٌ
مُبِينٌ ﴿13﴾

وَيَحْدُوا بِهَا وَاسْتَيْقَنَتْهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا ۚ
فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿14﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا ۖ وَقَالَا الْحَمْدُ
لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ

الْمُؤْمِنِينَ ﴿15﴾

16) సులైమాన్, దావూద్ కు వారసుడయ్యాడు, అతను ఇలా అన్నాడు, “ప్రజలారా! మాకు పక్షుల భాషలు నేర్పబడ్డాయి. ఇంకా మాకు అన్ని రకాల వస్తువులు ఇవ్వబడ్డాయి. నిస్సందేహంగా ఇది స్పష్టమైన అనుగ్రహం.” 17) సులైమాన్ కొరకు జిన్నాతుల, మానవుల, పక్షుల సైన్యాలు సమీకరించబడ్డాయి. అవి గట్టి క్రమశిక్షణలో ఉంచబడేవి. ఒకసారి అతను వాటిని తీసుకుని దండయాత్రకు బయలు దేరాడు. 18) చివరకు వారంతా చీమల లోయకు చేరుకున్నప్పుడు, ఒక చీమ ఇలా అన్నది, “చీమలారా! మీరు మీ పుట్టలలోకి దూరిపోండి, లేకపోతే సులైమాన్, అతని సైనికులు మిమ్మల్ని నలిపివేస్తారు. ఆ సంగతి వారికి తెలియకపోవచ్చు కూడా.”

19) సులైమాన్ దాని మాటలకు మందహాసంతో నవ్వి ఇలా అన్నాడు, “ప్రభూ! నన్ను అదుపులో ఉంచు, నీవు నాకూ, నా తల్లిదండ్రులకూ చేసిన ఉపకారానికి నేను కృతజ్ఞతలు తెలుపుతూ ఉండేందుకు, నీకు నచ్చిన మంచి పనులు చేస్తూ ఉండేందుకు. నీ కారుణ్యంతో నన్ను సజ్జనులైన నీ దాసులలో చేర్చు.”

وَوَرِثَ سُلَيْمٰنُ دَاوُدَ وَقَالَ يَا۟ۤاَيُّهَا النَّاسُ عَلِمْنَا مَنطِقَ الطَّيْرِ وَأَوْتِينَا مِّنْ كُلِّ شَيْءٍ ۗ اِنَّ هٰذَا لَهٗوَ الْفَضْلُ الْمُبِيۡنُ ﴿۱۶﴾

وَحَشِرَ لِسُلَيْمٰنَ جُنُوۡدُهٗ مِّنَ الْجِيۡنِّ وَالۡاِنۡسِ وَالطَّيْرِ فَهَمَّ بِوَزَعُوۡنَ ﴿۱۷﴾

حَتّٰى اِذَا اَتَوْا عَلٰى وَاِدِ النَّمْلِ ۗ قَالَتْ مَمْلَۃٌ يَّٰۤاَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوۡا مَسٰكِنِكُمْ ۚ لَا يَخۡطُبُكُمۡ سُلَيْمٰنُ وَجُنُوۡدُهٗ ۗ وَهَمَّ لَا يَشْعُرُوۡنَ ﴿۱۸﴾

فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ اَوْزِعْنِيۡ اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِيۡۤ اَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلٰى وَالِدَيَّ وَاَنْ اَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَاَدْخِلْنِيۡ بِرَحْمَتِكَ فِىۡ عِبَادِكَ الصَّالِحِيۡنَ ﴿۱۹﴾

1-19 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం: ఖుర్ఆన్ లో స్పష్టమైన ఆధారాలు, బుద్ధిపూర్వకమైన నిదర్శనాలు ఉన్నాయి. అయితే తీర్పుదినాన్ని విశ్వసించనివారు దీన్ని కూడా విశ్వసించరు. సైతాన్ ప్రాపంచిక వ్యామోహాలను వారికి ఆకర్షణీయంగా చూపిస్తున్నాడు. వాడి వెనుక వారు అంధులై ప్రవర్తిస్తున్నారు. వారు ఈ విధంగా మార్గం తప్పి అటూఇటూ తిరుగుతున్నారు. మూసా (అ)ను స్పష్టమైన నిదర్శనాలతో అల్లాహ్ ఫిరోన్ వద్దకు పంపాడు. ఫిరోన్ వాడి అనుచరులు ఇవి దైవ నిదర్శనాలని తెలిసి కూడా మూసాను ప్రవక్తగా అంగీకరించలేదు. చివరికి వారు నాశనమయ్యారు అని ఈ వాక్యాల్లో వివరించటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం:

ఖుర్ఆన్ విశేషాలు : మొదటి విశేషం ఏమిటంటే ప్రజలు వీటిని పఠిస్తూ ఉంటారు. రెండవ విశేషం ఏమిటంటే ఇతర దైవగ్రంథాల్లా ఇదీ ఒక దైవగ్రంథము. దీన్ని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తపై అవతరింపజేశాడు. మూడవ విశేషం ఏమిటంటే ఇది స్పష్టమైన గ్రంథం. ఈ గ్రంథం ఏకదైవారాధనను, ఇతర ఆదేశాలనూ అతి స్పష్టంగా వివరించింది. ఖుర్ఆన్ తన విశేషాలతోపాటు విశ్వాసుల కొరకు మార్గదర్శకం, కారుణ్యం. వీరు అల్లాహ్ ను విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తారు. నమాజు స్థాపిస్తారు. జకాత్ చెల్లిస్తారు. తీర్పుదినం పట్ల పరిపూర్ణ విశ్వాసం కలిగి ఉంటారు.

తెలిసి వచ్చిన విషయం ఏమిటంటే విశ్వాసానికి, సత్కార్యాలకు దూరంగా ఉన్న వారికి ఖుర్ఆన్ వల్ల

20) (మరొక సందర్భంలో) సులైమాన్, పక్షులను పరిశీలించి ఇలా అన్నాడు, “హుద్ హుద్ పక్షి నాకు కనిపించటం లేదేమిటి? అది ఎటైనా అదృశ్యమై పోయిందా?

وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدْهُدَ ۗ
كَأَنَّمِنَ الْغَائِبِينَ ﴿۲۰﴾

ఎటువంటి లాభం చేకూరదు. తీర్పుదినం పట్ల విశ్వాసమే సత్కార్యాలన్నింటికీ మూలకారణం. దాన్ని తిరస్కరించడం ఉపద్రవాలన్నిటికీ మూలకారణం. అల్లాహ్ పరలోక విశ్వాసం లేని వ్యక్తి దృష్టిలో పాపకార్యాలను ఆకర్షణీయంగా చేసివేస్తాడు. అతని మనసు నుండి లెక్కల గడియ, దైవశిక్షల భయం తొలగిపోతుంది. ఫలితంగా అతడు మనోకాంక్షల్లో, పాపకార్యాల్లో నిమగ్నుడై పోతాడు. ఈ విధంగా అతడు పాపసముద్రంలో మునిగిపోతుంటాడు. అతనిలోని సత్యాసత్యాలను పరికించే శక్తి క్షీణిస్తుంది. (త్రైసిరుద్రహఫీన్)

అల్లాహ్ మూసా (అ) వృత్తాంతాన్ని గుర్తుచేస్తున్నాడు. అల్లాహ్ ఆయన్ని ఎన్నుకున్నాడు. ఆయనతో సంభాషించాడు. ఇంకా ఆశ్చర్యపరిచే అమోఘమైన మహాత్మ్యాలను, నిదర్శనాలను ప్రసాదించాడు. ఆ తరువాత అతన్ని ఫిర్ బెన్, వాడి సహచరుల వద్దకు పంపాడు. వారందరూ అతని మహాత్మ్యాలను ధిక్కరించారు. వారు మూసా (అ) కు విధేయత చూపనూ లేదు, అనుసరించనూ లేదు.

తౌబ (ప్రశ్నాత్తాపం) ప్రత్యేకత : ఇందులో మానవుల కొరకు గొప్ప శుభవార్త ఉంది. పాపకార్యాలకు పాల్పడిన వ్యక్తి తన వల్ల పొరపాటు జరిగిపోయిందని విచారించి నిర్మలమైన మనస్సుతో ప్రశ్నాత్తాపం చెంది పాపకార్యాలకు దూరమై తన్నుతాను సరిదిద్దుకుంటే, అల్లాహ్ అతని ప్రశ్నాత్తాపాన్ని తప్పకుండా అంగీకరిస్తాడు. తాహ-20 చూడండి. మూసా (అ) కు రెండవ మహాత్మ్యం ఇవ్వబడింది. అదేమిటంటే చంకలో చేయి పెట్టి తీస్తే అమోఘంగా మెరిసేది. అల్లాహ్ ఈ మహాత్మ్యాలను సత్యనిదర్శనాలుగా చేశాడు. వీటి ఆధారంగా మూసా (అ) ఫిర్ బెన్, వాడి సహచరుల కళ్లు తెరచివేశాడు. దాన్ని వారు మాయాజాలంగా పరిగణించారు. మాంత్రికులతో తలపడ్డారు. మూసా వారిని ఓడించారు. మాంత్రికులు దాన్ని సన్మార్గభాగ్యంగా భావించి వెంటనే విశ్వసించారు.

అల్లాహ్ తన దాసులైన, తన ప్రవక్తలైన దావూద్ (అ) మరియు సులైమాన్ (అ) లకు ప్రసాదించిన అనుగ్రహాలను, బహుమతులను గూర్చి తెలియపరుస్తున్నాడు. ఇద్దరికీ ఉభయలోకాల్లోనూ గొప్ప ఉన్నతస్థానాలు ప్రసాదించాడు. వీరు ఇహలోకంలో రాజ్యం, అధికారం, బలగాలు కలిగి ఉన్నారు. ధార్మికపరంగా దైవప్రవక్తలుగా అత్యున్నత స్థానాల్ని అలంకరించారు.

అల్లాహ్ సులైమాన్ (అ) కు ఎన్నో అనుగ్రహాలను ప్రసాదించాడు. తన అనుగ్రహం వల్ల అల్లాహ్ సులైమాన్ కు రాజ్యాన్ని ప్రసాదించాడు. పాయుధబలగాలు, మానవులను, జిన్నులను, పక్షులను ఆయనకు విధేయులుగా చేశాడు. సులైమాన్ (అ) పక్షుల భాషలు అర్థం చేసుకునేవారు. ఈ అనుగ్రహం ఇతరులెవరికీ లభించలేదు. అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త (స) దీని గురించి మనకు తెలియపరచారు.

ఒకసారి సులైమాన్ తన సర్వసన్నద్ధ సైన్యాన్ని తీసుకొని బయలుదేరారు. ఆయన చీమల ప్రాంతం గుండా పోతున్నారు. ఒక చీమ తన తోటి చీమలందరినీ తమతమ గృహాల్లో ప్రవేశించమని, లేకపోతే సులైమాన్ సైన్యం తమని నలిపి వేస్తుందని హెచ్చరించింది. దాని ఈ మాటలు విని సులైమాన్ (అ) చిరునవ్వు నవ్వారు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ ను. ‘ఓ అల్లాహ్! ప్రసాదించిన అనుగ్రహాలకు బదులుగా నిన్ను కృతజ్ఞతలు తెలుపుకునే భాగ్యం నాకు ప్రసాదించు’ అని ప్రార్థించారు. ఇది ఆయనలోని అణకువకు, కృతజ్ఞతాభావానికి ప్రతిబింబం.

21) నేను దానిని కఠినంగా శిక్షిస్తాను లేదా కోసివేస్తాను. అలా కాకపోతే, అది నాకు సరైన కారణం చూపవలసి ఉంటుంది.” 22) ఆ తరువాత ఎంతో సేపు గడవలేదు, అది వచ్చి ఇలా అన్నది, “మీకు తెలియని సమాచారాన్ని నేను సేకరించాను. నేను సబాను గురించి నమ్మకమైన సమాచారాన్ని తీసుకువచ్చాను. 23) నేను అక్కడ ఒక స్త్రీని చూశాను. ఆమె ఆ జాతిని ఏలుతోంది. ఆమెకు అన్ని రకాల వస్తుసామగ్రి ప్రసాదించబడింది ఆమె సింహాసనం మహోజ్వలంగా ఉంది. 24) నేను చూశాను, ఆమె, ఆమె జాతివారు అల్లాహ్ కు బదులు సూర్యుడి ముందు సాష్టాంగపడుతున్నారు,” పైతాన్ వారి పనులను వారికి మనోహరమైనవిగా కనిపించేలా చేశాడు. వారిని రాజమార్గంపైకి పోకుండా నిరోధించాడు. అందువల్ల వారు ఈ బుజుమార్గాన్ని పొందలేకపోతున్నారు.

25) ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోను దాగివున్న వస్తువులను వెలికి తీసేవాడూ, మీరు దాచేదాన్ని, వ్యక్తపరచేదాన్నీ ఎరిగినవాడూ అయిన ఆయనకు వారు సాష్టాంగపడాల్సింది.

26) అల్లాహ్, ఆయన తప్ప వేరొక ఆరాధ్యదైవం లేడు. ఆయన మహోన్నతమైన అధికారపీఠానికి ప్రభువు.

27) సులైమాన్ ఇలా అన్నాడు, “ఇప్పుడే మేము చూస్తాము, నీవు నిజం చెప్పావో లేక అబద్ధాలు చెప్పేవారిలోని దానవో. 28) నా ఈ ఉత్తరాన్ని తీసుకుపో, దానిని వారి వైపునకు విసరివేయి, తరువాత ఒకవైపునకు తొలగి, వారి ప్రతిస్పందన ఎలా ఉంటుందో చూడు.”

29) రాణిఇ లావ్ లికింది, ‘అస్థాన భ్యలారా! నా వైపునకు అతిముఖ్యమైన ఒక లేఖ విసరివేయబడింది.

30) అది సులైమాన్ తరపు నుండి వచ్చింది. కరుణామయుడూ, కృపాశీలుడూ అయిన అల్లాహ్ పేరుతో ప్రారంభించబడింది.

لَا عَذَابَ لَهُ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَا ادْبَحْتَهُ أَوْ لِيَأْتِيَنِّي
بِسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ﴿21﴾

فَكَتَّ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطَّتْ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِ
وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبَإٍ يَقِينٍ ﴿22﴾

إِنِّي وَجَدْتُ أَمْرًا تَمَلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ﴿23﴾

وَجَلَّتْ بِهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَزَيَّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ
السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ﴿24﴾

أَلَا يَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبَاءَ فِي السَّمَوٰتِ
وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿25﴾

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿26﴾

قَالَ سَنَنْظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ
الْكٰذِبِينَ ﴿27﴾

إِذْ هَبَّ بِكِتَابِي هَذَا فَالِقَهُ إِيَّيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّى عَنْهُمْ
فَأَنْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿28﴾

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوٓاِئِنِّي أُقِيٓمُ إِلَىٰ كِتٰبِ كَرِيمٍ ﴿29﴾

إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمٰنٍ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ﴿30﴾

31) అందులోని విషయం ఇలా ఉంది : 'నాకు వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు వైఖరిని అవలంబించకు. ముస్లిం అయి నా వద్దకు వచ్చేయి.' 32) లేఖ వినిపించిన తరువాత రాణి ఇలా అన్నది, "జాతి నాయకులారా! ఈ విషయంలో మీరు నాకు సలహా ఇవ్వండి. నేను ఏ విషయంలోనూ మిమ్మల్ని సంప్రదించకుండా నిర్ణయం తీసుకోను." 33) దానికి వారు సమాధానం చెప్పారు, "మేము బలవంతులం, పోరాడగలవారం, అయితే నిర్ణయం మాత్రం మీ చేతులలో ఉన్నది. ఏ ఆజ్ఞ ఇవ్వాలో స్వయంగా మీరే ఆలోచించుకోండి." 34) రాణి ఇలా అన్నది, "రాజులు ఏ దేశంలోనైనా జొరబడినప్పుడు, దానిని వారు నాశనం చేస్తారు. అక్కడి గౌరవనీయులను అవమానిస్తారు. వారు చేసేది ఇదే. 35) నేను వారివద్దకు ఒక కానుకను పంపిస్తాను, తరువాత నా దూతలు ఏమి జవాబు తీసుకువస్తారో చూస్తాను." 36) అతడు (రాణిగారి దూత) సులైమాన్ వద్దకు చేరుకున్నాడు. అప్పుడు సులైమాన్ ఇలా అన్నాడు, "ఏమిటి, మీరు ధనం ఇచ్చి నాకు సహాయం చేయదలచుకున్నారా? దేవుడు మీకు ఇచ్చిన దానికంటే నాకు ఇచ్చినది ఎంతో ఎక్కువ. 37) మీ కానుకను మీరే అనుభవించండి, ఓ దూతా! నిన్ను పంపిన వారి వద్దకు తిరిగి వెళ్లిపో, మేము వారి పైకి వారు ఎదిరించలేని సైన్యాలను తీసుకువస్తాము. మేము వారిని పరాభవించి అక్కడి నుంచి పారద్రోలుతాము. వారు అవమానితులై ఉండి పోతారు."

38) సులైమాన్ ఇలా అన్నాడు, "ఆస్థాన సభ్యులారా! వారు విధేయులై నా వద్దకు రాకమునుపే, మీలో ఎవరు ఆమె సింహాసనాన్ని నా దగ్గరకు తీసుకు రాగలరు?"

39) జిన్నాతులలో బలిష్ఠుడైన ఒకడు ఇలా మనవి చేసుకున్నాడు, "మీరు మీ స్థానం నుండి లేవకముందే నేను దానిని తీసుకువస్తాను. నాకు ఆ శక్తి ఉంది, నమ్మకస్తుణ్ణి కూడా."

﴿31﴾ أَلَّا تَعْلَمُوا عَلَىٰ وَاتُونِي مُسْلِمِينَ

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُو أَفْتُونِي فِي أَمْرِي ۗ مَا كُنْتُ

قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّىٰ تَشْهَدُونُ ﴿32﴾

قَالُوا نَحْنُ أَوْلَا قُوَّةً وَأَوْلُوا بِأَسْ شَدِيدٍ

وَالْأَمْرُ إِلَيْكَ فَانظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ ﴿33﴾

قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا

وَجَعَلُوا أَعْرَآةَ أَهْلِهَا آذِلَّةً ۗ وَكَذٰلِكَ

يَفْعَلُونَ ﴿34﴾

وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنْظُرُهُ بِمَ يَرْجِعُ

الْمُرْسَلُونَ ﴿35﴾

فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمِينَ قَالَ أُمِّدُونَنِي بِمَالٍ رَفِيمًا

أَتَسْنِ اللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّا أَتَيْتُمْ ۗ بَلْ أَنْتُمْ بِهَدِيَّتِكُمْ

تَفَرُّحُونَ ﴿36﴾

ارْجِعِ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ لَا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا

وَلَنَخْرُجَنَّهُمْ مِنْهَا آذِلَّةً وَهُمْ طٰغِرُونَ ﴿37﴾

قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُو أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَنْ

يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿38﴾

قَالَ عِفْرِيْتُ مِنَ الْجِنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ

تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ ۗ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ

إِمِينٌ ﴿39﴾

40) గ్రంథజ్ఞానం కల ఒకతను ఇలా అన్నాడు, “మీరు కళ్లుమూసి తెరిచేలోగా నేను దానిని తీసుకువస్తాను.” సులైమాన్ తనముందు సింహాసనం పెట్టబడటం చూడగానే ఇలా పలికాడు: “ఇది నా ప్రభువు అనుగ్రహం. నేను కృతజ్ఞతలు తెలుపుతానో లేక కృతఘ్నుడనైపోతానో పరీక్షించటానికి ఆయన ఇలా చేశాడు. ఎవడైనా కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటే, అతని కృతజ్ఞతలు అతనికి లాభదాయకమవుతాయి. అలా చేయకుండా ఎవడైనా కృతఘ్నుతకు పాల్పడితే, నా ప్రభువు నిరపేక్షాపరుడు, తనంతటతానే ఘనుడైన వాడు.” 41) సులైమాన్ ఇలా అన్నాడు, “మెదలకుండా ఆమె సింహాసనాన్ని ఆమె ముందు పెట్టండి. సరైన విషయానికి చేరుతుందో లేక ఋజుమార్గం పొందని వారిలోనే ఉండిపోతుందో చూద్దాము.” 42) రాణి వచ్చినప్పుడు, ఆమెను, “నీ సింహాసనం ఇలాంటిదేనా?” అని అడగబడింది. దానికి ఆమె, “ఇది అచ్చంగా అలాంటిదే. మేము ఇంతకు ముందే విషయం తెలుసుకుని విధేయులమై (ముస్లిములమై) పోయాము” అని అన్నది.

43) ఆమెను ఆపి ఉంచిన విషయం, అల్లాహ్ ను వదలి ఆమె పూజిస్తూ ఉండిన దైవాల ఆరాధనే. ఎందుకంటే, ఆమె అవిశ్వాస జాతికి చెందిన స్త్రీ. 44) రాజ గృహంలో ప్రవేశించు అని ఆమెకు చెప్పటం జరిగింది. ఆమె దానినిచూసి, అది నీటి కొలను అని అనుకున్నది. అందులో దిగటానికి ఆమె తన కాళ్ల మీది వస్త్రాన్ని పైకి ఎత్తి పట్టుకున్నది. అప్పుడు సులైమాన్, ‘ఇది గాజుతో చేయబడిన నున్నని నేల మాత్రమే’ అని అన్నాడు. అప్పుడు ఆమె ఎలుగెత్తి ఇలా అన్నది: “నా ప్రభూ! నేను నా ఆత్మకు అన్యాయం చేసుకుంటూ ఉండేదాన్ని, ఇప్పుడు నేను సులైమాన్ తో పాటు సకల లోకాల ప్రభువైన అల్లాహ్ పట్ల విధేయతను స్వీకరిస్తున్నాను.”

20-44 వాక్యాలు

వాక్యాల అనుబంధం: వెనుకటి వాక్యాల్లో అల్లాహ్ ప్రియభక్తుల గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో దావూద్ (అ) మరియు సులైమాన్ (అ) లపై గల అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను గురించి చర్చించటం జరిగింది. వారు

قَالَ الذِّي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ إِنَّا آتَيْنَكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرَىٰ تَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ ۚ فَلَمَّا رَأَىٰ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ ۚ وَمَنْ شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ ۗ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّي غَنِيٌّ كَرِيمٌ ﴿٤٠﴾

قَالَ نَكِّرُوا لَهَا عَرْشَهَا نَنظُرُ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤١﴾

فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكِ ۖ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ ۖ وَأُوتِينَا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ﴿٤٢﴾

وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ ۗ إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٤٣﴾

قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ ۖ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَنْ سَاقِيهَا ۖ قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِّن قَوَارِيرَ ۖ قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ۖ وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾

ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ తమకు దైవ ప్రసాదాలను అనుగ్రహించి తమను పరీక్షిస్తున్నాడని భావించేవారు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం:

ప్రయాణంలో ఒక రోజు సులైమాన్ పక్షులను తనిఖీ చేయటం జరిగింది. హుద్ హుద్ అప్పుడు అక్కడ హాజరు కాలేదు. హుద్ హుద్ పక్షి సులైమాన్ (అ)కు నీటి జాడ తెలిపేది. అక్కడ జిన్నాతులు త్రవ్వి, నీళ్లు ఉపయోగించేవారు. ఇలాంటి సందర్భంలోనే హుద్ హుద్ లేకపోవటం జరిగింది. సులైమాన్ (అ) ఆగ్రహించి సరైన కారణం తెలుపనిచో దానిని కఠినంగా శిక్షిస్తాను అని అన్నారు. కొంతసేపటికి హుద్ హుద్ హాజరయ్యింది. కారణం కూడా చెప్పింది. నేను చూసి వచ్చింది మీకు తెలియదని, నేను యమన్ ప్రాంతం సబా నుండి సత్యవార్త తీసుకుని వచ్చాను. అక్కడ నేను ఒక స్త్రీని పరిపాలిస్తూ ఉండగా చూశాను. అల్లాహ్ ఆమెకు అనేక రకాల అనుగ్రహాలను, గొప్ప సింహాసనాన్ని ప్రసాదించాడు. దానిపై కూర్చోని ఆమె పరిపాలిస్తూ ఉంది అని అన్నాడు.

వ్యాఖ్యాతలు ఆమె పేరు బిల్ ఖీనాగా పేర్కొన్నారు. హుద్ హుద్ ఇలా అన్నది: “ఆమెను, ఆమె రాజ్యప్రజలను సూర్యున్ని ఆరాధిస్తూ ఉండగా నేను చూశాను. షైతాన్ వారి పాపాలను ఆకర్షణీయంగా చేసి చూపుతున్నాడు. వారిని సన్మార్గం నుండి వారించి ఉన్నాడు. అందువల్లే వారు మార్గభ్రష్టతకు గురయ్యారు. అల్లాహ్ ను వదలి ఇతరుల్ని ఆరాధిస్తున్నారు” అని తెలియపరిచింది.

హాఫిజ్ ఇబ్నె కసీర్ ఇలా వ్రాస్తున్నారు: “హుద్ హుద్ ఏకదైవారాధన వైపు ఆహ్వానించింది. బహుదైవారాధన నుండి వారించింది. అందువల్లే దానిని చంపటం నిషిద్ధం.”

అబూ హురైరహ్ (రజి) ఉల్లేఖనం: “ప్రవక్త (స) నాలుగు రకాల పక్షులను చంపటాన్ని నిషేధించారు. అవి చీమలు, హుద్ హుద్, తేనేటీగ్, ఒక రకమైన పక్షి (లకుముకి పిట్ట!?) (అబూదావూద్ హ.నెం. 5267)

సులైమాన్ (అ) హుద్ హుద్ మాటలు విని ఇలా అన్నారు: నీవు సత్యం పలికావో, అసత్యం పలికావో నేను నిన్ను పరీక్షించి చూస్తాను. ఈ ఉత్తరాన్ని తీసుకొని వెళ్లి వారి ముందు పడేయి. ఆ తరువాత ఒక ప్రక్కకు తొలగి నిశ్శబ్దంగా ఏం చేస్తారో చూడు. హుద్ హుద్ వెళ్లి అలాగే చేశాడు. ఆమె ఒడిలో ఉత్తరం పడేసింది. ఆ మహారాణి భయపడి ఆ ఉత్తరాన్ని చదివి తన సభికులతో నా వద్దకు ఒక అత్యుత్తమైన లేఖ పంపబడింది. ఇది సులైమాన్ (అ) పంపిన ఉత్తరం. ఇంకా అనంతకరుణామయుడు, అపారకృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో ఇది ప్రారంభించబడింది. దీని సారాంశం ఇలా ఉంది. మీరు మహారాజుల్లా ప్రవర్తించకండి, అహంకారంగా ప్రవర్తించకండి. మీకు ఇచ్చి పంపబడిన ధర్మాన్ని విశ్వసించండి మరియు నా సభలోకి హాజరవ్వండి.”

బిల్ ఖీన్ దూతలు ఆమె పంపిన విలువైన కానుకలతో సులైమాన్ సభకు వచ్చి, వాటన్నిటినీ ఆయనకు సమర్పించారు. కాని ఆయన వాటిని స్వీకరించలేదు. ఇంకా ఇలా అన్నారు: మీరు నన్ను ధనం ఇచ్చి సంతోషపరచాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. మీ అవిశ్వాస పాపకార్యాలు చూసీచూడకుండా ఉండాలని, మిమ్మల్ని విడిచిపెట్టాలని అల్లాహ్ నాకు మీకంటే ఎంతో అధికంగా ప్రసాదించాడు. ఆయన నాకు ప్రవక్త పదవిని కూడా ప్రసాదించాడు. రారాజును చేశాడు. జిన్నులను, మానవులను, పక్షులను, జంతువులను, గాలులను నా అధీనంలో ఉంచాడు. మీరు ఈ కానుకలు వెనక్కి తీసుకు వెళ్ళండి. మీరు ఈ ప్రాపంచిక వరప్రసాదాల పట్ల సంతోషంగా ఉన్నారు. మీరు ముస్లింలై నా వద్దకు రాకపోతే ఒక మహాసైన్యాన్ని తీసుకొని వచ్చి వారిపై దాడి చేస్తాను. దాన్ని ఎదిరించే శక్తి వారిలో లేదు. అందరినీ అవమానపరచి సబా నగరం నుండి తీసివేస్తాను.”

ఆమె ప్రతినిధులు సులైమాన్ సందేశాన్ని తీసుకొని వెనక్కి వచ్చారు. సులైమాన్ ప్రాపంచిక వ్యామోహాలను అభిలషించే రాజు కాడని, అల్లాహ్ ప్రవక్త అని ఆమెకు తెలిసిపోయింది. విశ్వసించే నిమిత్తం ఆమె బయలుదేరింది.

45) సమూద్ జాతి వైపునకు మేము వారి సోదరుడు సాలిహ్ను, “అల్లాహ్ను ఆరాధించండి” అనే సందేశాన్ని ఇచ్చి పంపాము. అప్పుడు వారు ఒక్కసారిగా ఘర్షించుకునే రెండు వర్గాలుగా చీలిపోయారు. 46) సాలిహ్ ఇలా అన్నాడు, “నా జాతి ప్రజలారా! మేలుకు బదులు కీడు కోసం ఎందుకు తొందరపెడుతున్నారు? అల్లాహ్ను క్షమాభిక్ష కోసం ఎందుకు అర్థించరు? మీరు కనికరించబడవచ్చుకదా!”

47) వారు ఇలా అన్నారు, “మేము నిన్నూ నీ సహచరులనూ అపశకునపు సూచనలుగా పరిగణిస్తున్నాము.” సాలిహ్ ఇలా జవాబు చెప్పాడు, “మీ మంచి శకునాలు మీ చెడ్డ శకునాలు అన్నీ అల్లాహ్ వద్దనే ఉన్నాయి. అసలు విషయం ఏమిటంటే, మీరు పరీక్షించబడుతున్నారు.”

48) ఆ నగరంలో తొమ్మిది మంది మురా నాయకులు ఉన్నారు. వారు దేశంలో అల్లకల్లోలాన్ని సృష్టిస్తూ ఉంటారు, ఎలాంటి సంస్కరణ కార్యాన్నీ చేసేవారు కాదు.

49) వారు పరస్పరం ఇలా అనుకున్నారు. “దేవునిపై ప్రమాణం చేసి ఇలా ప్రతిజ్ఞ చెయ్యండి, మేము సాలిహ్ పై, అతని కుటుంబ సభ్యులపై దాడి చేస్తాము. ఆ తరువాత అతని సంరక్షకునితో, అతని కుటుంబం హత్య చేయబడినప్పుడు మేము అక్కడ లేము. మేము నిజమే పలుకుతున్నాము అని చెబుదాము.”

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ مَثُودَ أَخَاهُمْ طِرْحَا أَنْ أَعْبُدُوا
اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَيْنِ يَخْتَصِمُونَ ﴿45﴾

قَالَ يَوْمَ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ
الْحَسَنَةِ ۚ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَلَّكُمْ
تُرْحَمُونَ ﴿46﴾

قَالُوا اطَّيَّرْنَا بِكَ وَبِمَنْ مَعَكَ ۗ قَالَ طَّيَّرِكُمْ
عِنْدَ اللَّهِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ﴿47﴾

وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ يُفْسِدُونَ فِي
الْأَرْضِ وَلَا يُصَلِّونَ ﴿48﴾

قَالُوا تَقَاسَمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ
لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ وَإِنَّا
لَصَادِقُونَ ﴿49﴾

సులైమాన్ (అ) కు జిన్నుల ద్వారా ఆమె వస్తుందనే వార్త తెలిసింది. ఆమె ఇంకా కొంచెం దూరంలో ఉండగానే సులైమాన్ (అ) తన సభికులతో ఆమె మహా సింహాసనాన్ని ఆమె రాకముందే ఎవరు తీసుకు వస్తారని అడిగారు. ఆయన మాటలు విని జిన్నుల్లో ఒకడు సభ ముగిసే లోపల నేను తీసుకు వస్తానని అన్నాడు. మరొకడు రెప్పుపాటులో తీసుకువస్తానని అన్నాడు.

విడి ఏమైనా ఆ మహాసింహాసనం రెప్పుపాటులో సులైమాన్(అ) ముందు ప్రత్యక్షమయింది. దాన్ని చూసి, “ఇదంతా అల్లాహ్ ప్రసాదమే. నాలో ఈ శక్తి ఎక్కడిది?” అని అన్నారు. ఎవరు కృతజ్ఞతలు చూపితే, దాని లాభం వారికే కలుగుతుంది. వాస్తవంగా అల్లాహ్ దాసుల అవిశ్వాసాన్ని భరిస్తూ వారికి ఎన్నో వరప్రసాదాలను బహూకరిస్తున్నాడు. (త్రైసిరుద్రహ్యాన్)

50) వారు ఈ విధంగా పన్నాగం పన్నారు. ఒక పన్నాగాన్ని మేము కూడా పన్నాము. దానిని గురించి వారికి తెలియనే తెలియదు. 51) ఇక చూడండి, వారి పన్నాగం పర్యవసానం ఏమయిందో! మేము వారినీ, వారి జాతి మొత్తాన్ని సర్వనాశనం చేసివేశాము. 52) అవిగో వారి గృహాలు, ఎలా ఖాళీగా పడి ఉన్నాయో చూడండి, వారు చేస్తూ ఉన్న దుర్మార్గానికి ఫలితంగా. జ్ఞానులకు ఇందులో ఒక గుణపాఠం ఉంది. 53) విశ్వసించి అవిధేయతకు దూరంగా ఉన్న వారిని మేము కాపాడాము. 54) మేము లూత్‌ను పంపాము. అతను తన జాతి వారితో, ఇలా అనిన సందర్భాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకో, 'మీరు చూస్తూ అశ్లీల కార్యం చేస్తారేమిటి? 55) ఇదేనా మీ నడవడిక, కామత్మష్టను తీర్చుకోవటానికి స్త్రీలను వదలిపెట్టి పురుషుల వద్దకు పోతారేమిటి? వాస్తవానికి మీరు చాలా అజ్ఞానపు పని చేస్తున్నారు." 56) కానీ, ఈ సమాధానం తప్ప మరొకటి అతని జాతివారు ఇవ్వలేదు; వారు ఇలా అన్నారు; "లూత్ కుటుంబాన్ని మీ పట్టణం నుంచి వెళ్లగొట్టండి. వారు మహా పవిత్రులట!" 57) చివరకు మేము అతనినీ అతని కుటుంబాన్నీ రక్షించాము. అతని భార్యను తప్ప. ఆమె, వెనుక ఉండిపోవాలని మేము నిర్ణయించాము. 58) మేము వారిపై ఒక వర్షాన్ని కురిపించాము. అది హెచ్చరించబడిన వారి విషయంలో అత్యంత ఘోరమైన వర్షం. 59) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను, 'స్తోత్రం అల్లాహ్‌కు మాత్రమే తగినది. ఆయన ఎన్నుకున్న ఆయన దాసులకు శాంతి కలుగుగాక! వారిని ఇలా అడగండి: అల్లాహ్ శ్రేష్టుడా లేక ఆయనకు సాటిగా వారు కల్పించే దేవుళ్లు శ్రేష్టులా?

وَمَكْرُوا مَكْرًا وَمَكْرَنَا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿50﴾
 فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ ۚ أَتَاكَ دَمْرُهُمْ وَقَوْمُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿51﴾
 فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةً بِمَا ظَلَمُوا ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿52﴾
 وَأَنْجَيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿53﴾
 وَلَوْ كُنَّا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿54﴾
 أَنْتُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ النِّسَاءِ ۗ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿55﴾
 فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَخْرِجُو آلَ لُوطٍ مِنْ قَرْيَتِكُمْ ۖ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ يَتَّبِعُونَ ﴿56﴾
 فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا مِنْهَا مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿57﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا ۖ فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ۗ ﴿58﴾
 قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَىٰ ۗ
 اللَّهُ خَيْرٌ أَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿59﴾

45-59 వాక్యాలు

వాక్యాల అనుబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో దావూద్ (అ) మరియు సులైమాన్ (అ)లను ప్రశంసించటం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో సమూద్ జాతి వృత్తాంతం పునరావృతం అయింది. ఈ జాతి చాలా పెద్ద సంఖ్యలో ఉండేది. వీరిలో అనేక వర్గాలు ఉండేవి. వారు ఎప్పుడూ యుద్ధాల్లో నిమగ్నమయి ఉండేవారు. సాలిహ్ (అ) వీరిని సరిదిద్దే ప్రయత్నం చేశారు. కాని వారు సాలిహ్ (అ) ను చంపటానికి కూడా వారు వెనుకాడలేదు. చివరికి వారిపై కఠినమైన

దైవశిక్ష అవతరించింది. వారికి గొప్ప గొప్ప భవనాలు ఉండేవి. వాటిపట్ల వీరు గర్వపడేవారు. ఇవన్నీ శిథిలాలుగా మారిపోయాయి. మక్కా అవిశ్వాసులు గుణపాఠం నేర్చుకోవడానికి ఈ శిథిలాలు మిగిలి ఉన్నాయి.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : ఆ సింహాసనం రాగానే దానిలో కొన్ని మార్పులు చేశారు. ఆమె వచ్చి ఆ సింహాసనాన్ని చూచింది. ఆమె చాలా బుద్ధి, జ్ఞానం, వివేకం గలది. ఇది నా సింహాసనమే అని పలికింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెక్వసీర్)

మొదటి విషయం సులైమాన్ (అ) ఉత్తరం, రెండవది ఆమె కానుకలు. మూడవది ఆమె ప్రతినీధుల ధృవీకరణ, వీటన్నిటినీ దృష్టిలో ఉంచుకొని ఆమె వెంటనే నేను సులైమాన్ (అ) ను అనుసరిస్తూ అల్లాహ్ ను విశ్వసిస్తున్నాను అని, నేను ముస్లిమ్ నని ప్రకటించింది.

అల్లాహ్ ఆదేశం : మేము సమూద్ జాతి వద్దకు వారి సోదరుడు సాలిహ్ ను ప్రవక్తగా పంపాము. ఆయన వారిని అల్లాహ్ నే ఆరాధించమని హితబోధ చేశారు. ఒక వర్గం వారి సందేశాన్ని స్వీకరించింది. ఇతరులు తిరస్కరించి విగ్రహారాధనను ఎన్నుకున్నారు. సాలిహ్ (అ) హితబోధ వారిపై ప్రభావం చూపలేదు. సమాధానంగా వారు, ఓ సాలిహ్! మేము నిన్ను, నీ అనుచరులను అపశకునాలుగా భావిస్తున్నాము అన్నారు .

నువ్వు ఈ కొత్త సిద్ధాంతాన్ని ప్రారంభించినప్పటి నుండి మాకు నష్టమే కలుగుతుంది అని అన్నారు. దానికి సాలిహ్ (అ) మీకు కలిగే లాభనష్టాలకు అల్లాహ్ నే కారణమని, ఇవ్వడం ఇవ్వకపోవడం అంతా ఆయన ఇష్టమేనని విశదపరిచారు. వాస్తవం ఏమిటంటే మీకు నచ్చిన దాన్ని మంచిగా, నచ్చని దాన్ని చెడుగా అపశకునంగా భావిస్తున్నారు.

ఆ తరువాత అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను “అ అల్లాహ్ గొప్పవాడా? లేక అల్లాహ్ ను కాదని వారు పూజిస్తున్నవారు గొప్పవారా?” అని అవిశ్వాసుల్ని ప్రశ్నించమని ఆదేశించాడు. విగ్రహారాధనలో ఎటువంటి లాభం లేదని అవిశ్వాసులకూ తెలుసు. అయితే ఇదంతా ఆజ్ఞానం, అహంకారం, పక్షపాతం వల్ల జరుగుతుంది.

(28) మూసా (అ) ఇలా జవాబు పలికాడు, “ఈ విషయం మీకూ నాకూ మధ్య నిర్ణయమైపోయినట్లే. ఈ రెండు గడువులలో నేను దేన్ని పూర్తిచేసినా, దాని తరువాత మటుకు నాపై ఏ విధమైన ఒత్తిడి తీసుకురాకూడదు. మనం ఖరారు చేసుకున్న మాటకు అల్లాహ్‌యే సాక్షి.” (29) గడువును పూర్తిచేసిన మూసా తన కుటుంబ సభ్యులను తీసుకుని ప్రయాణం చేస్తూ ఉండగా, తూర్ పర్వతం ఉన్న దిక్కున ఒక మంట కనిపించింది. అతను తన ఇంటి వారితో ఇలా అన్నాడు, “అగండి, నేను ఒక మంటను చూశాను, బహుశా నేను అక్కడ నుండి ఏదైనా సమాచారాన్నయినా తీసుకొనివస్తాను. లేదా ఆ మంట నుండి నిప్పు రవ్వనైనా పట్టుకొని వస్తాను. దానితో మీరు చలి కాచుకుందురుగాని.”

(30) అక్కడకు చేరినప్పుడు లోయ కుడిగట్టుపై ఉన్న ఒక శుభవంతమైన స్థలంలోని ఒక చెట్టు నుండి ఒక పిలుపు వినవచ్చింది. “మూసా! నేను అల్లాహ్‌ను, సకల లోకాలకు ప్రభువును.”

(31) తరువాత, “నీ కర్రను విసురు” (అని ఆజ్ఞాపించబడింది). ఆ కర్ర పాము మాదిరిగా కదలటం చూడగానే మూసా వెనక్కి తిరిగి పరుగెత్తాడు. తిరిగి కూడా చూడలేదు. (ఇలా సెలవీయబడింది), “మూసా! తిరిగి రా, భయపడకు, నీవు సురక్షితంగానే ఉన్నావు.

(32) నీ చేతిని ఛాతీ చొక్కాలోనికి పైకి దూర్చు. నీకు ఏ విధమైన నొప్పి కలిగించకుండానే అది ప్రకాశిస్తూ బయటికి వస్తుంది. భయం నుండి కాపాడుకోవడానికి నీ భుజాన్ని ప్రక్కకు అదుముకో. ఇవి స్పష్టమైన రెండు సూచనలు, నీ ప్రభువు తరపు నుండి, ఫిరౌన్, అతడి సహచరుల ముందు ఉంచడానికి. వారు పరమ అవిధేయులు.”

(33) మూసా ఇలా మనవి చేసుకున్నాడు, “నా ప్రభూ! నేను వారి మనిషి నొకణ్ణి హత్య చేశాను. వారు నన్ను హత్య చేస్తారేమో అని భయపడుతున్నాను.

قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ ۖ أَيَّمَا الْأَجَلِينَ
قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ ۖ وَاللَّهُ عَلَىٰ مَا
نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾

فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ آنَسَ
مِنْ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا ۖ قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا
إِنِّي آنَسْتُ نَارًا لَّعَلِّي آتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ
جَذْوَةٍ مِّنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٢٩﴾

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ
فِي الْبُقْعَةِ الْمُبْرَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَن يُّمُوسَى
إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٠﴾

وَأَن أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَلَمَّا رآهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا
جَانٌّ وَّلِيَ مُدْبِرًا ۖ وَلَمْ يُعَقِّبْ ۖ يُّمُوسَىٰ أَقْبَلُ
وَلَا تَخَفْ ۖ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ ﴿٣١﴾

أَسْلَكَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجُ بَيْضَاءَ مِنْ
غَيْرِ سُوءٍ ۖ وَأَضْمَمُ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ
الرَّهْبِ ۖ فَذُنُوبُنَا ذُرِّهُنَّ ۖ وَإِن مِّن رَّبِّكَ إِلَّا فِرْعَوْنُ
وَمَلَائِكُهُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَسِيقِينَ ﴿٣٢﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ
أَن يُقْتُلُونِ ﴿٣٣﴾

(60) సరే, ఆకాశాలనూ, భూమినీ, ఎవరు సృష్టించారు? మీ కొరకు ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించి, తద్వారా మనోహరమైన తోటలను ఎవరు పండించారు? వాటిలోని చెట్లను మొలకెత్తించడం మీకు సాధ్యం కాని పని. అల్లాహ్‌తో పాటు మరో ఆరాధ్యుడు కూడా ఎవరైనా ఉన్నారా? అయితే సమతూకం నుండి తొలగిపోతున్నవారు వారే.

(61) భూమిని నివాస స్థలంగా చేసినవాడు ఎవడు? అందులో నదులను ప్రవహింపజేసిన వాడు ఎవడు? దానిమీద మేకులను పాతిపెట్టినవాడు ఎవడు? రెండు జలసంధుల మధ్య తెరను ఏర్పరచినవాడు ఎవడు? అల్లాహ్‌తో పాటు మరొక దేవుడు ఎవరైనా ఉన్నారా? లేదు, కాని వారిలో చాలామందికి తెలియదు.

(62) బాధితుడు మొరపెట్టుకున్నప్పుడు, అతని మొరను విని అతని బాధను తొలగించేవాడు ఎవడు? భూమిపై మిమ్మల్ని ప్రతినీధులుగా చేసినవాడు ఎవడు? అల్లాహ్‌తో పాటు మరో ఆరాధ్యుడు కూడా ఎవరైనా ఉన్నారా? మీరు కనీసం జ్ఞానం కూడా లేకుండా ప్రవర్తిస్తున్నారు. (63) భూమిపైనా, సముద్రంలోనూ అంధకారాల్లో మీకు దారి చూపేవాడు ఎవరు? తన కారుణ్యానికి ముందు గాలులను శుభవార్తగా పంపేవాడు ఎవరు? అల్లాహ్‌తో పాటు మరొక దేవుడు ఎవరైనా ఉన్నారా? వారు కల్పిస్తూ ఉన్న సాటికి అల్లాహ్ అతీతుడు, ఎంతో ఉన్నతుడు. (64) సృష్టిని మొదటిసారిగా చేసినవాడు ఎవడు? దానిని మళ్ళీ సృష్టించే వాడు ఎవడు. ఆకాశం నుండి, నేల నుండి మీకు ఉపాధి నిచ్చేవాడు ఎవడు? అల్లాహ్‌తో పాటు మరొక ఆరాధ్యుడు ఎవరైనా ఉన్నారా? “మీరు సత్యవంతులే అయితే మీ ప్రమాణాన్ని తీసుకురండి” అని చెప్పు.

(65) వారితో ఇలా అను, “ఆకాశాలలోనూ, భూమిలోనూ అల్లాహ్ తప్ప అగోచర జ్ఞానం కలవాడు మరెవ్వరూ లేడు. వారు ఎప్పుడు లేపబడతారో కూడా వారికి తెలియదు.

أَمَّنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً ۖ فَأَنْبَتْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ بَهْجَةٍ ۗ مَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنْبِتُوا شَجَرَهَا ۗ ؕ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ هُمْ قَوْمٌ يَعْبُدُونَ ۖ ﴿60﴾

أَمَّنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَاسِيَ وَجَعَلَ بَيْنَ الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا ۗ ؕ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ هُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۖ ﴿61﴾

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَاءَ الْأَرْضِ ۗ ؕ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ۖ ﴿62﴾

أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۗ ؕ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ تَعْلَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۖ ﴿63﴾

أَمَّنْ يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَنْ يَرُزُّكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۗ ؕ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۖ ﴿64﴾

قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ ۗ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ۖ ﴿65﴾

(66) అయితే పరలోకానికి సంబంధించి వారి జ్ఞానం స్తంభించి పోయింది. ఇంకా వారు దాన్ని గురించి అనుమానంలోనే పడి ఉన్నారు. వాస్తవం ఏమిటంటే వారు దాన్ని గురించి అంధులుగా ప్రవర్తిస్తున్నారు.

بَلِ اتَّكَرَّ عَلَيْهِمْ فِي الْآخِرَةِ ۖ بَلْ هُمْ فِي
شَكٍّ مِّمَّهَا ۖ بَلْ هُمْ مِّمَّهَا غَمُونَ ﴿66﴾

60 - 66 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాలలో ఏక దైవారాధనను తిరస్కరించటం వల్ల సాలిహ్ (అ) జాతిపై, లూత్ (అ) జాతిపై దైవశిక్ష అవతరించింది. ఈ వాక్యాల్లో ఏక దైవారాధనను సాక్ష్యాధారాల ద్వారా నిరూపించటం జరిగింది. ప్రజలారా! మిమ్మల్ని సృష్టించింది, మీకు ఆహారం ప్రసాదిస్తున్నది, మీ మొరలను ఆలకించి మీ కష్టాలను దూరం చేస్తున్నది విగ్రహాలు కాదని, అల్లాహ్ అనీ, మీకు ఆరోగ్యం ప్రసాదిస్తున్నది అల్లాహ్ అని అందువల్ల అల్లాహ్ మాత్రమే ఆరాధనకు అర్హుడని, ప్రవక్తలను, పుణ్యాత్ములను ఆరాధించటం మహాపాపం అని పేర్కొనడం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం : అల్లాహ్ తన అధికారాన్ని గురించి, ఏక దైవారాధన గురించి అనేక సాక్ష్యాధారాలు పేర్కొన్నాడు. ఈ సాక్ష్యాధారాలు అనేక విధాలుగా ఉన్నాయి. అనేక విషయాలను అనేకసార్లు విడమరచి పేర్కొంటున్నాడు. ఒక చెట్టు ఏమి చేయగలదని? అన్నిటికంటే ముందు సారవంతమైన నేల కావాలి. ఆ తరువాత నీరు కావాలి. ఎండ కావాలి, గాలి కావాలి, అంటే అల్లాహ్ ఆజ్ఞ లేనిదే ఏ చెట్టు ఒక రవ్వంత వస్తువును కూడా సృష్టించజాలదు. (త్రెసీరుల్ ఖుర్ఆన్)

ఎత్తయిన ఆకాశం, మెరిసే నక్షత్రాలు, గ్రహాలు ఎవరు సృష్టించారు? ఈ పర్వతాలు, కొండలు లోయలు, గుహలు, అడవులు, వృక్షాలు, పశువు, ఇంకా అనేక రకాల రంగుల జంతువులు ఎవరు సృష్టించారు? మీపై నీటిని కురిపించి మీ జీవనోపాధికి ఆధారంగా చేశాడు. రంగురంగుల, అందమైన తోటలు, వనాలు ఉత్పన్నం చేశాడు. ఇవన్నీ మీ శక్తిలో లేనివి. వీటన్నిటిపై సర్వాధికారాలు ఒక్క సృష్టికర్తకే ఉన్నాయి. ఇవన్నీ దేవీదేవతలు చేయలేని పనులు. ఆయన తప్ప మరెవరైనా ఇటువంటి శక్తులు కలిగి ఉన్నారా? విగ్రహారాధకులు కూడా అల్లాహ్ తప్ప మరెవ్వరూ లేరని భావించేవారు. అలాంటప్పుడు ఆయనతో పాటు ఇతరుల్ని కూడా ఎందుకు పూజిస్తున్నారు. (నహ్లా - 17 చూడండి). అలాంటప్పుడు సర్వశక్తులు ఉన్న సృష్టికర్త, ఏ శక్తులు లేని సృష్టితాలు సమానులు కాగలరా? అంటే అల్లాహ్ కు ఎవరూ సమానులు కాలేరు. ప్రజలు కష్టాల్లో దుఃఖాల్లో మాత్రమే అల్లాహ్ ను ప్రార్థిస్తారు. (ఇస్రా : 67) (నహ్లా : 53).

ఒక వ్యక్తి ప్రవక్త (స)ను, “మీరు దేన్ని గురించి సందేశప్రచారం చేస్తున్నారు?” అని అడిగాడు. దానికి ప్రవక్త (స) “ఏకదైవారాధన గురించి ఆయన గొప్పతనం ఏమిటంటే మీరు కష్టాల్లో, దుఃఖాల్లో చిక్కుకొని ఆయన్ని ప్రార్థిస్తే మీ కష్టాలను, దుఃఖాలను ఆయన దూరం చేస్తాడు. మార్గం తప్పితే మార్గదర్శకత్వం వహిస్తాడు. కరువుకాటకాల సమయంలో ప్రార్థిస్తే వర్షాన్ని కురిపిస్తాడు” అని అన్నారు. ఆ తరువాత ఏదన్నా ఉపదేశించండి అని అభ్యర్థించగా “ఎవరినీ తిట్టరాదు. మంచి విషయాన్ని స్వీకరించండి. కనీసం మీ సోదరునితో సంతోషంగా ప్రవర్తించండి. ఇతరులకు నీటి ద్వారా సహాయం చేయండి. వస్త్రాలు పిక్కలకు, చీలమండలకు మధ్య వరకు ధరించాలి. లేదా చీలమండల వరకు ధరించాలి. దానికంటే క్రిందికి వ్రేలాడదీయరాదు. ఎందుకంటే అది అహంకార చిహ్నం. అల్లాహ్ కు అహంకారం అంటే గిట్టదు” అని చెప్పారు. (అహ్మద్ - అల్లామా అల్బానీ ఈ హదీసును ప్రామాణిక హదీసుగా ధృవీకరించారు) (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

(67) ఆ సత్యతిరస్కారులు ఇలా అంటారు, “మేమూ, మా తాతముత్తాతలూ మట్టిలో కలిసిపోయిన తరువాత కూడ నిజంగానే మమ్మల్ని సమాధుల నుండి లేపటం జరుగుతుందా? (68) ఇలాంటి వార్తలు ఎన్నో మాకు వినిపించబడ్డాయి, పూర్వం మా తాతముత్తాతలకు కూడా వాగ్దానం చేయబడుతూ ఉండేది. అయితే ఇవి పూర్వ కాలం నుంచి వింటూ వస్తున్న కట్టుకథలు మాత్రమే.” (69) ఇలా పలుకు, “భూమిపై సంచరించి చూడండి, నేరస్తులకు ఎటువంటి గతి పట్టిందో!” (70) ఓ ప్రవక్తా! వారి స్థితిని గురించి బాధపడకు. వారి కుట్రల పట్ల వ్యధ చెందకు.

(71) వారు, “నీవు చెబుతున్నది నిజమే అయితే ఈ బెదిరింపు ఎప్పుడు నెరవేరుతుంది?” అని అడుగుతారు. (72) ఇలా అను, “మీరు ఏ శిక్షను గురించి తొందరపెడుతున్నారో, అందులోని ఒక భాగం మీ సమీపానికి వచ్చి ఉందనడంలో ఆశ్చర్యం లేదు.” (73) యదార్థం ఏమిటంటే, నీ ప్రభువు ప్రజల పట్ల ఎంతో అనుగ్రహం కలవాడు. కాని చాలామంది కృతజ్ఞత చూపరు. (74) వారి హృదయాలు తమలో ఏమి దాచి ఉంచాయో, మరేమి బహిర్గతం చేస్తున్నాయో, నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువుకు బాగా తెలుసు.

(75) ఆకాశంలో, భూమిలో దాగి ఉన్న ఏ వస్తువు అయినా, ఒక సృష్టమైన గ్రంథంలో వ్రాయబడకుండా లేదు.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِذَا كُنَّا تُرَابًا وَآبَاءُنَا
 إِنَّا لَمُحْرَجُونَ ﴿67﴾
 لَقَدْ وَعَدْنَا هَذَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ ۗ إِن
 هَذَا إِلَّا آسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿68﴾
 قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ
 عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿69﴾
 وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مِمَّا
 يَمْكُرُونَ ﴿70﴾ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن
 كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿71﴾ قُلْ عَسَى أَنْ يَكُونَ
 رَدْفٌ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿72﴾
 وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنَّ
 أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿73﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ
 لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا
 يُعْلِنُونَ ﴿74﴾ وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاوَاتِ
 وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿75﴾

కష్టాలకు, దుఃఖాలకు, ఆపదలకు గురయిన వ్యక్తి నిర్మలమైన మనస్సుతో తన అవసరం, ఆపద పట్ల అధిక శ్రద్ధతో తన ప్రభువు ముందు వినయవిధేయతలతో, భయభీతులతో అల్లాహ్ తప్పకుండా సహాయం చేస్తాడనే పూర్తి నమ్మకంతో, అల్లాహ్ పరిశుద్ధ నామముల, గుణాల ద్వారా ప్రార్థిస్తే ఇటువంటి ప్రార్థన తప్పకుండా స్వీకరించబడుతుంది.

ఈ కారణంగానే ఆయన సత్య ఆరాధ్యుడు. మీరు భావిస్తున్న వారు ఆరాధ్యులు కాలేరు. ఎందుకంటే వారి వద్ద అగోచర జ్ఞానం లేదు. సత్య ఆరాధ్యునికి సర్వ అగోచర జ్ఞానం ఉండటం తప్పనిసరి. ఇహపరాలను సంరక్షించే బాధ్యతకు అగోచర జ్ఞానం చాలా అవసరం.

అయివహ్ (ర) ఉల్లేఖనం : ఆమె ఇలా అన్నారు : “ప్రజల రేపటి విషయాలు చెప్పగలను అని ఎవరైనా అంటే, ఆ వ్యక్తి అల్లాహ్ కు అసత్యాన్ని అంటగట్టాడు. అల్లాహ్ ఇలా అంటున్నాడు, ‘భూమ్యాకాశాల్లో ఉన్న ఏ ప్రాణికి అగోచర జ్ఞానం లేదు. అగోచర జ్ఞానం కేవలం అల్లాహ్ కే ఉంది.’ (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం. 4477) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(76) ఇస్రాయీల్ సంతతివారు అధికంగా విభేదిస్తూ ఉన్న విషయాల వాస్తవం ఏమిటో, ఈ ఖుర్ఆన్ వారికి తెలియజేస్తుంది. (77) ఇది విశ్వసించే వారికి మార్గదర్శకత్వం, కారుణ్యమూను. (78) నిశ్చయంగా నీ ప్రభువు వీరి మధ్య కూడా తన ఆజ్ఞ ద్వారా తీర్పు చేస్తాడు. ఆయన ఎంతో శక్తిమంతుడు, అన్నీ తెలిసినవాడూను. (79) కనుక ఓ ప్రవక్తా! అల్లాహ్ మీద భారం వెయ్యి. నిశ్చయంగా నీవు స్పష్టంగా నత్యంపై ఉన్నావు. (80) నీవు మృతులకు వినిపించలేవు. వీవు త్రిప్పి పరుగెత్తే బధిరులకు కూడా నీ పిలుపును వినిపించలేవు.

(81) అంధులకు మార్గం చూపి, వారు తప్పిపోకుండా కాపాడనూలేవు. మా వాక్యాలను విశ్వసించి, విధేయులయ్యే వారికి మాత్రమే నీవు నీ మాటను వినిపించగలవు. (82) మా మాట నెరవేరే సమయం వారిని సమీపించినప్పుడు, మేము వారి కొరకు భూమి నుండి ఒక జంతువును తీస్తాము. అది వారితో ఇలా మాట్లాడుతుంది, “ప్రజలు మా వాక్యాలను విశ్వసించలేదు.” (83) ఆ దినమును గురించి కొంచెం ఆలోచించు. అప్పుడు మేము ప్రతి సమూహం నుండి మా వాక్యాలను తిరస్కరించే ఒక్కొక్క వర్గాన్ని సమీకరిస్తాము. ఆపై వారిని (వారి వారి తరగతుల ప్రకారం) ఒక క్రమపద్ధతిలో ఉంచటం జరుగుతుంది. (84) చివరకు అందరూ వచ్చిన తరువాత (వారి ప్రభువు వారిని), ఇలా అడుగుతాడు, “మీరు నా వాక్యాలను పరిశీలించ కుండానే ఇట్టే తిరస్కరించారు. ఇది కాక మీరు చేసింది ఏమిటి? (85) వారు చేసిన దుర్మార్గం వల్ల శిక్షకు సంబంధించిన వాగ్దానం వారి విషయంలో నెరవేరుతుంది. అప్పుడు వారు ఏమీ మాట్లాడలేరు. (86) వారు విశ్రాంతి పొందటానికి మేము రాత్రిని సృష్టించాము. మేము పగలును ప్రకాశవంతంగా చేశాము. వారి బుద్ధికి ఈ విషయాలు తట్టేవి కావా? విశ్వసించే వారికి ఇందులో అనేక సూచనలు ఉండేవి.

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَقُصُّ عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ كُتُبَ
الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿76﴾

وَإِنَّهُ لَهْدَىٰ وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿77﴾

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُم بِحُكْمِهِ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْعَلِيمُ ﴿78﴾

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۗ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿79﴾
إِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تَسْمَعُ الضَّمَمَ الدَّعَاءَ
إِذَا وَلَّوْا مُدْبِرِينَ ﴿80﴾

وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعَمَىٰ عَنِ ضَلَالَتِهِمْ ۗ إِنْ تَسْمَعُ
إِلَّا مَن يُوْئِي مِن بَآئِتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿81﴾

وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ
الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا
يُوقِنُونَ ﴿82﴾

وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّنْ يُكَذِّبُ
بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿83﴾

حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوكَ قَالَ أَكَذَّبْتُم بِآيَاتِي وَلَمْ تُحِطُوا
بِهَا عَلِيمًا أَمَا إِذَا كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿84﴾

وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا
يَنْطِقُونَ ﴿85﴾

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لَيْسَكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ
مُبْصِرًا ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿86﴾

(87) శంఖం ఊదబడే రోజున ఏమి జరుగుతుందో! ఆ రోజున, ఆకాశాలలోని, భూమిలోని సకల సృష్టిరాశులు భయంతో కంపించిపోతాయి - ఆ భయానక పరిస్థితుల నుండి అల్లాహ్ కాపాడదలచిన వారు తప్ప - అందరూ లొంగిపోయి, వినములై ఆయన ముందు హాజరవుతారు. (88) ఈ రోజున నీవు పర్వతాలను చూచి అవి బాగా స్థిరంగా ఉన్నాయని అనుకుంటున్నావు. కాని మేఘాల మాదిరిగా అవి ఎగురుతూ ఉంటాయి. ఇది అల్లాహ్ శక్తి సామర్థ్యాల మహిమ. ఆయన ప్రతి వస్తువునూ వివేకంతో తీర్చిదిద్దాడు. మీరు చేసేదంతా ఆయనకు బాగా తెలుసు. (89) మంచినీ తీసుకువచ్చే వ్యక్తికి అంతకంటే మంచి ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. అటువంటి వారు ఆనాటి భయంకర పరిస్థితి నుండి సురక్షితంగా ఉంటారు. (90) చెడును తీసుకువచ్చే వారందరూ బోర్లగా అగ్నిలో విసరివేయబడతారు. మీరు చేసిన కర్మల ప్రకారం తప్ప మీరు మరొక విధమైన ప్రతిఫలాన్ని ఎలా పొందగలుగుతారు? (91) (ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను): “ఈ నగరం (మక్కా) ప్రభువును మాత్రమే ఆరాధించాలని నాకు ఆజ్ఞ ఇవ్వబడింది. ఆయన దానిని పవిత్రమైన క్షేత్రంగా చేశాడు; ఆయన ప్రతిదానికీ యజమాని. నేను విధేయుడనై ఉండాలనీ, (92) ఈ ఖుర్ఆన్ ను చదివి వినిపించాలనీ నాకు ఆజ్ఞ ఇవ్వబడింది.” ఇక సన్మార్గాన్ని అవలంబించేవాడు తన మేలు కొరకే సన్మార్గాన్ని అవలంబిస్తాడు. మార్గభ్రష్టుడైన వాడితో, “నేను కేవలం హెచ్చరించేవాణ్ణి మాత్రమే” అని అను. (93) వారితో ఇంకా ఇలా అను, “స్తోత్రం కేవలం అల్లాహ్ కు మాత్రమే తగినది, అతి త్వరలోనే ఆయన మీకు తన సూచనలను చూపుతాడు, మీరు వాటిని గుర్తిస్తారు.” మీరు చేసే పనులన్నీ నీ ప్రభువునకు తెలియకుండా లేవు.

وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ فِي
السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَاءَ اللّٰهُ
وَ كُلُّ اٰتُوٰهُ دٰخِرِيْنَ ﴿87﴾
وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جٰمِدَةً وَهِيَ
تَمْرٌ مَّرَّ السَّحَابِ ۗ صُنِعَ اللّٰهُ الَّذِي اٰتَقَنَ
كُلَّ شَيْءٍ ۗ اِنَّهٗ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَفْعَلُوْنَ ﴿88﴾
مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهٗ خَيْرٌ مِّنْهَا ۗ
وَهُمْ مِّنْ فَرَعٍ يَّوْمَ مِيْذٰمِئُوْنَ ﴿89﴾
وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوْهُهُمُ
فِي النَّارِ ۗ هَلْ مُّجْرَوْنَ اِلَّا مَا كُنتُمْ
تَعْمَلُوْنَ ﴿90﴾
اِنَّمَا اٰمُرْتُ اَنْ اَعْبُدَ رَبَّ هٰذِهِ
الْبَلَدِ الَّذِي اَكُوْنَ حَرَمَهَا
وَلَهٗ كُلُّ شَيْءٍ ۗ وَاٰمُرْتُ اَنْ اَكُوْنَ
مِنَ الْمُسْلِمِيْنَ ﴿91﴾
وَاَنْ اَتْلُوَ الْقُرْاٰنَ ۗ فَمِنْ
اٰهْتَدٰى فَاِنَّمَا يَهْتَدِيْ لِنَفْسِهٖ ۗ
وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ اِنَّمَا اَنَا
مِنَ الْمُنْذِرِيْنَ ﴿92﴾
وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سَيَّرِيْكُمْ
اٰيٰتِهٖ فَتَعْرِفُوْنَهَا ۗ
وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿93﴾

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో ఏక దైవారాధన గురించి పేర్కొనడం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో పరలోకం గురించి ప్రస్తావించబడింది. చనిపోయిన తరువాత తిరిగి లేవబడటం ఎలా సాధ్యం? అని అవిశ్వాసులు భావించేవారు. ఆలోచించవలసిన విషయం ఏమిటంటే ఉనికి లేని మానవుణ్ణి అల్లాహ్ సృష్టించాడు. మరి చనిపోయిన

మానవుణ్ణి అల్లాహ్ సృష్టించలేడా? ప్రతి రోజు ఎంతోమంది మానవులు మరణిస్తున్నారు. ఏ వస్తువునైనా సృష్టించడం అల్లాహ్ కు ఏమాత్రం కష్టం కాదు. అల్లాహ్ ప్రపంచంలో మానవుణ్ణి సృష్టించగలుగుతున్నప్పుడు, పరలోకంలో ఎందుకు సృష్టించలేదు? ఆలోచించవలసిన విషయం ఏమిటంటే, రాత్రి మీరు మరణానికి గురవుతారు. మళ్ళీ ఉదయం తిరిగి మేల్కొంటారు. ఇది అల్లాహ్ మహిమే. అందువల్ల మరణానంతర జీవితాన్ని తిరస్కరించడం సరికాదు, ధర్మంకాదు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

విగ్రహారాధకుల హృదయాలు మూసుకుపోవటం వల్లే వారు పరలోకాన్ని మరణానంతర జీవితాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు. అంటే పరలోకం పట్ల, మరణానంతర జీవితం పట్ల ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేస్తున్నారు. దీన్ని అసాధ్యంగా భావిస్తున్నారు. ముహమ్మద్ (స) కి ముందు కూడా చాలామంది ప్రవక్తలు వచ్చారు. వారు కూడా ఇలాగే వాదించారు. కాని ఇప్పటి వరకు అలా జరుగలేదు. అంటే వీరి ఈ మాటలు అవాస్తవం. ఇవి ఎంతమాత్రం సాధ్యం కాదు.

వారి ఈ అహంకారానికి, తిరస్కారానికి తన ప్రవక్త (స) ద్వారా ఇలా సమాధానం ఇస్తూ మీరు ప్రపంచంలో సంచరించి వెనుకటి జాతుల పర్యవసానం ఏమయిందో చూడండి. వారు మా ప్రవక్తలను, పరలోకాన్ని తిరస్కరించారు. ఫలితంగా మేము వారిని నాశనం చేశాము. దీనికి తోడుగా మా ప్రవక్తలనూ, విశ్వాసులను రక్షించుకున్నాము. ఆ ప్రవక్తలు అసత్యం పలికితే మరి ఆ జాతులను ఎందుకు శిక్షించటం జరిగింది. వారిని సృష్టించినవాడే వారిని నాశనం చేశాడు. ఆయన తప్పకుండా వారిని తిరిగి లేపగల శక్తిగలవాడు.

ఒకవేళ మక్కా విగ్రహారాధకులు మమ్మల్ని స్వీకరించకపోయినా, విశ్వసించకపోయినా, మీరు ఏమాత్రం దుఃఖానికి గురికాకండి. అతి త్వరలో అల్లాహ్ మిమ్మల్ని విశ్వసించేవారిని ఉద్భవింపజేస్తాడు. వారు మిమ్మల్ని విశ్వసిస్తారు. అవిశ్వాసులు నశిస్తారు. మరో విషయం ఏమిటంటే ఈ అవిశ్వాసులు మీకు వ్యతిరేకంగా పన్నుతున్న కుట్రల పట్ల కూడా ఆందోళన చెందకండి. ఎందుకంటే అల్లాహ్ యే మిమ్మల్ని వాటి నుండి రక్షిస్తాడు” అని ప్రవక్త (స)ను ఓదార్చటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

విగ్రహారాధకులు ప్రళయం గురించి ముస్లిములను ప్రశ్నించేవారు. దాన్ని అసాధ్యంగా భావించేవారు. ఇంకా ఒకవేళ నీవు సత్యవంతుడవే అయితే ప్రళయం ఎప్పుడు వస్తుందో చెప్పు అని ఛాలెంజ్ చేసేవారు. “మీరు చాలా తొందరపెడుతున్నారని, అది దగ్గరలోనే ఉండవచ్చునని” సమాధానం ఇవ్వమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించడం జరిగింది.

ప్రళయ చిహ్నాలు : హుజైఫా బిన్ అసీద్ గఫారి ఉల్లేఖనం : “మేము ప్రళయం గురించి చర్చించుకుంటూ ఉన్నాము. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) బాలాహీ నుండి తొంగి చూచి ఇలా అన్నారు : “మీరు ఈ పది విషయాలు చూడనంతవరకు ప్రళయం సంభవించదు. అవి : 1. సూర్యుడు పడమర దిక్కు నుండి ఉదయించటం. 2. పొగ ఉద్భవించడం. 3. వింత జంతువు ఉద్భవించడం. 4. యాజూజ్ మాజూజ్లు ఉద్భవించటం. 5. ఈసా (అ) అవతరించటం. 6. దజ్జాల్ ఉద్భవించటం. 7. తూర్పు 8. పడమరలు 9. అరబ్ దేశంలో మూడుచోట్ల భూమి లోపలికి చొచ్చుకొని పోవుట. 10. అద్న్ మధ్య భాగం నుండి అగ్ని ఉద్భవించుట. అది ప్రజల్ని తీర్పు మైదానం వైపు తోలుకుపోతుంది. (సహీహ్ ముస్లిం - కితాబుల్ ఫితన్)

ఒకరోజు ప్రవక్త (స) వింత జంతువు గురించి ప్రస్తావిస్తూ అది మూడు సార్లు ఉద్భవిస్తుందని అన్నారు. మొదటిసారి గ్రామాల్లో, అడవుల్లో ఉద్భవిస్తుంది. ప్రజలు గ్రామాల్లో, నగరాల్లో దాన్ని గురించి చెప్పుకుంటారు. ప్రజలు అల్లాహ్ పవిత్ర గృహమైన కాబతుల్లాహ్ లో హజరత్ అస్వద్ మరియు మఖామె ఇబ్రాహీమ్ ల మధ్య దాన్ని చూసి బెదిరిపోతారు. అది తన తలతో మట్టిని ఎగురవేస్తూ ఉంటుంది. దాన్ని చూసి ప్రజలు అటూఇటూ

పారిపోతుంటారు. కాని విశ్వాసుల ఒక సమూహం మాత్రం నిలకడగా ఉంటుంది.

ఆ వింత జంతువు వారి నుండి ప్రారంభిస్తుంది. వారి ముఖాలను నక్షత్రాల్లా మెరిసేలా చేసివేస్తుంది. అది ప్రపంచం అంతా తిరుగుతుంది. దాన్ని ఎవరూ పట్టలేరు. దాని నుండి ఎవరూ తప్పించుకోలేరు. చివరికి ఒక వ్యక్తి నమాజులో దాన్నుండి అల్లాహ్ శరణు కోరుతూ ఉంటాడు, కాని అది అతని వెనుక నుండి వచ్చి నీవు ఇప్పుడు నమాజ్ చేస్తున్నావా? అని అంటుంది. మళ్ళీ ముందు నుండి వచ్చి అతని ముఖంపై ఒక గుర్తువేసి వెళ్ళిపోతుంది. ఆ తరువాత ప్రజలు తమ తమ పనుల్లో నిమగ్నమయిపోతారు. తమ తమ స్థానాల్లో ఉంటారు. కాని వారి గుర్తుల ద్వారా విశ్వాసి ఎవరో అవిశ్వాసి ఎవరో గుర్తించబడతారు. చివరికి విశ్వాసి అవిశ్వాసిని, అవిశ్వాసి విశ్వాసిని నా హక్కు నాకు ఎందుకు ఇవ్వవు అని వాదించడం జరుగుతుంది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

తీర్పుదినం నాడు పర్వతాలు, కొండలు తమ స్థానాల్లో ఉండవు. పైగా మేఘాల్లా ఎగురుతూ ఉంటాయి. అంటే ఇదంతా అల్లాహ్ శక్తియుక్తుల వల్లే జరుగుతుంది. ఆయనే ప్రతి వస్తువునూ దృఢంగా సృష్టించాడు. అయినప్పటికీ వాటిని దూదిలా ఎగురవేయగల సమర్థుడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

ఆ తరువాతి వాక్యాల్లో నా బాధ్యత కేవలం సందేశ ప్రచారమేనని, నా సందేశ ప్రచారాన్ని స్వీకరిస్తే లాభం వారిదేనని, అల్లాహ్ శిక్ష నుండి తప్పించుకుంటారని, అదేవిధంగా నా సందేశ ప్రచారాన్ని తిరస్కరించిన వారిని స్వయంగా అల్లాహ్ యే విచారిస్తాడని, వారిని వ్యధాభరితమైన నరకశిక్షకు గురిచేస్తాడని పేర్కొనడం జరిగింది.